

POLITIET

ÅPEN

Tilgjengelig for offentligheten

Iht. nasjonal retningslinje for verddivurdering og klassifisering

Trusler mot unge utøvere involvert i voldsoppdrag for kriminelle nettverk

Innhold

1. Bakgrunn og formål	2
1.1. Datagrunnlag og usikkerhet.....	2
2. Informasjon	3
2.1. Hvordan opplever unge trusler før, under eller etter et voldsoppdrag?	3
2.1.1. Før og under oppdrag.....	3
2.1.2. Etter oppdrag.....	3
2.1.3. Avbrutte oppdrag	4
2.2. Faktorer som øker sjansen for å bli utsatt for trusler og represalier	4
2.3. Vold og trusler mot familiemedlemmer og nærstående.....	5
2.4. Kriminelle nettverks handlingsrom.....	6
3. Vurderinger	6
4. Vedlegg	8

1. Bakgrunn og formål

Voldsoppdragene vi den seneste tid har sett i Norge er en del av et fenomen som kalles "vold som handelsvare" eller "Violence as a Service".¹ Fenomenet kjennetegnes ved at kriminelle aktører setter ut voldshandlinger mot betaling på digitale plattformer som sosiale medier, spill og krypterte meldingstjenester. Plattformene fungerer som markeds plasser for bestilling, rekruttering og koordinering av vold.

Utøverne som blir rekruttert til voldsoppdrag er ofte under kriminell lavalder, uerfarne og uten tilknytning til etablerte kriminelle nettverk. Utøverne søker annerkjennelse og tilhørighet, og er i en alder hvor de ofte er usikre på seg selv. For de kriminelle nettverkene gjør dette utøverne lette å manipulere og fordelaktig å benytte. Utøverne har som regel ingen kjennskap til offer eller gjerningssted og begrenset forståelse for konsekvensene av egne handlinger. Politiet har tidligere i høst offentliggjort en rapport som beskriver selve fenomenet "vold som handelsvare".²

Denne rapporten omhandler trusler, tvang og represalier som barn og unge utøvere involvert i voldsoppdrag utsettes for av nettverkene som lover dem tilhørighet og beskyttelse. Rapporten er en etterretningsrapport som benytter seg av framtidsrettede utsagn med definerte sannsynlighetsord (se kapittel 4 - vedlegg).

1.1. Datagrunnlag og usikkerhet

Politiet har siden starten av 2025 avdekket cirka 400 konkrete voldsoppdrag i inn- og utlandet som er annonsert på digitale plattformer, og avverget om lag 30 voldsoppdrag som var planlagt. Flere har også blitt gjennomført. I et titalls saker er tilgjengelig kommunikasjon gjennomgått med henblikk på å avdekke trusler formidlet ovenfor utøverne før, under eller etter voldsoppdrag. En vesentlig del av datagrunnlaget til denne rapporten er informasjon som har tilfalt politiet utenfor straffesak. Denne informasjonen er taushetsbelagt i henhold til beskyttelsesinstruksen § 4, offentleglova § 13 og/eller

¹ Ofte forkortet "VaaS".

² [2025-10-16 \(Å\) Vold som handelsvare – Kripos](#)

politiregisterloven § 23, og kan ikke henvises til i en åpen rapport. Av den grunn vil denne rapporten kun inneholde referanser til åpne kilder.

Informasjon fra andre nordiske land, hvor problematikken lenge har vært aktuell, er inkludert som en del av datagrunnlaget i denne rapporten. Nettverkene opererer via digitale medier på tvers av landegrenser, og de samme transnasjonale nettverkene står bak en stor del av den alvorlige voldskriminaliteten vi har sett i hele Norden. Flere vurderinger baserer seg derfor på erfaringer fra andre nordiske land og kjente mønstre i kriminelle nettverks handlemåter. Ny informasjon eller nye hendelser fra konkret norske aktører kan endre vurderingene vesentlig.

Det må også framheves at trusler mot unge voldsutøvere er en form for kriminalitet hvor politiet antar at det er vesentlige mørketall. De kriminelle nettverkens skremselskapital og aggressive sosialisering inn i kriminalitet har stor påvirkning på unge mennesker som blir utsatt for og tar del i dette. Politiet er kjent med at ungdommene ofte føler at de ikke har noe valg. Dersom valget står mellom å bryte loven eller bli utsatt for voldskapabiliteten til de kriminelle nettverkene, så velger de heller å bryte loven. Dette kan gjøre det vanskelig å si ifra når utøveren i neste omgang selv blir utsatt for trusler og vold. Dette kan ytterligere påvirke datagrunnlaget i politiets analyser.

2. Informasjon

2.1. Hvordan opplever unge trusler før, under eller etter et voldsoppdrag?

2.1.1. Før og under oppdrag

Mange unge søker selv mot kriminelle nettverk i håp om å finne tilhørighet eller oppnå status som oppleves utenfor rekkevidde på andre arenaer i samfunnet. Rekruttering til voldsoppdrag innledes derfor ofte med oppbygging av relasjon og tillitsforhold, kombinert med små økonomiske insentiver eller tjenester – typisk mindre pengebeløp, pizza, godteri, sko eller bussbilletter. Disse tilsynelatende ubetydelige gavene gis sjelden uten baktanke, men setter utøverne i en form for gjeld til de kriminelle nettverkene. Etterhvert beveger relasjonen seg over i et forhold preget av tvang og press, hvor både opplysninger om utøveren, mottatte insentiver og "opparbeidet gjeld" benyttes som grunnlag for trusler og kontroll.

En vanlig praksis er at utøveren før et voldsoppdrag må identifisere seg overfor rekrutterer ved å sende bilde av sine ID-papirer og delta i en videosamtale som verifiserer rett ID. Dette gjør de ofte uten å vite hva oppdraget innebærer. I mange tilfeller kreves det også at hele eller deler av voldsoppdraget filmes. Gjennom krypterte plattformer som Telegram eller Signal blir utøverne detaljstyrt og veiledet gjennom hele oppdraget. Denne styringen kamufleres noen ganger som støtte, men kan for utøvere oppleves som tvang eller en bekreftelse på at det ikke finnes noen vei ut. Dersom oppdraget mislykkes eller utøveren ønsker å trekke seg, brukes ID-papirer og filmmateriale som pressmiddel mot utøveren, og i noen tilfeller også mot utøvernes nærstående.

2.1.2. Etter oppdrag

Rekrutteringen av unge til voldshandlinger preges gjerne av løfter om rask betaling, status eller beskyttelse, men realiteten er at disse lovnadene ikke innfris. I de fleste tilfeller uteblir deler av eller hele betalingen, og utøverne mottar ofte bare små godtgjørelser for oppgavene de utfører for de kriminelle nettverkene. De unge sitter med

andre ord igjen som den tapende part – med lav fortjeneste og høy risiko for både strafferettslige konsekvenser samt represalier fra nettverkene som utnyttet dem.

Utøverne anses som engangsressurser for de kriminelle nettverkene fordi de ofte blir pågrepet i forbindelse med voldsoppdragene. Utøvere som ikke umiddelbart pågripes blir ofte brukt gjentatte ganger av nettverkene uten å få betaling. Vanligvis avtales det at pengene skal hentes etter oppdraget, på et bestemt sted og tidspunkt. Hvis utøveren ikke møter som avtalt, får de ikke betalt. Ofte loves det utbetaling senere – men først etter at et nytt oppdrag er utført. På denne måten lokkes utøvere til å ta flere oppdrag uten å ha fått betalt for de tidligere, og summene som loves blir stadig høyere. Etter å ha gjennomført et oppdrag uten betaling, kan utøveren føle seg presset til å fortsette for at innsatsen ikke skal være forgjeves. Slik dras de dypere inn i nettverket og blir fanget i et mønster der tidligere innsats gjør det vanskelig å trekke seg. Resultatet er at utøverne ender med å ta nye oppdrag – noe som i praksis bidrar til å opprettholde nettverkets utnyttelse av dem.

2.1.3. Avbrutte oppdrag

Trusler mot utøvere som trekker seg fra voldsoppdrag eller ikke følger avtaler fremsettes som regel av rekrutterer og er vanligvis verbale eller skriftlige. Politiet kjenner ikke til tilfeller der slike trusler har blitt fulgt opp med fysisk vold i Norge. Hensikten med truslene er ofte å presse utøveren til å fullføre oppdraget eller påta seg nye. Som tidligere nevnt brukes blant annet ID-papirer, gjeld og filmmateriale som pressmiddel i denne sammenheng.

Politiet er gjennom sitt arbeid kjent med at en tenåring sa seg villig til å utføre et voldsoppdrag for Foxtrot, men trakk seg på vei til gjerningsstedet. Senere fikk vedkommende en sentral rolle i tilretteleggingen av et annet voldsoppdrag. Det er usikkert hvorfor vedkommende gikk fra utøver til tilrettelegger, men tilgjengelig kommunikasjon mellom partene tyder på at han ble tilbudt å «gjøre opp for seg» ovenfor Foxtrot ved å ta nye oppdrag. Tilfellet illustrerer at personer som avbryter eller mislykkes i sine oppdrag ikke nødvendigvis faller ut av nettverkets kontroll, men kan bli presset eller lokket til å ta andre roller i nye oppdrag.

Når en utøver trekker seg fra et oppdrag, må nettverket vurdere om de skal prioritere å finne nye utøvere til å fullføre oppdraget, eller bruke ressurser og utøvere på represalier mot den som trakk seg. Dette fordi utøvelsen av represalier ofte innebærer mobilisering av en ny utøver, og dermed krever at nettverket investerer ytterligere ressurser i rekruttering og gjennomføring. Trusler og skremselskapital benyttes ofte som et effektivt alternativ til vold for å opprettholde kontroll over utøveren, og for å presse de som ønsker å trekke seg fra nettverkene til å innordne seg igjen.

2.2. Faktorer som øker sjansen for å bli utsatt for trusler og represalier

I svenske miljøer brukes begrepet "*lallor*"³ som en nedlatende betegnelse på personer som har akseptert et voldsoppdrag og senere trekker seg. Dersom vedkommende også varsler politiet, oppfattes man som en som har lurt det kriminelle nettverket og kastet bort tiden deres.

Økonomisk tap og omdømmetap ser ut til å være faktorer som øker risikoen for trusler og vold mot unge utøvere som trekker seg fra oppdrag. Risikoen er særlig høy når

³ På norsk kan begrepet oversettes til "luring"

handlingene medfører direkte kostnader for nettverket og i tilfeller der nettverket allerede har investert i tilrettelegging av voldsoppdraget – for eksempel ved leie av oppholdssted, booking av transport eller anskaffelse av våpen. Risikoen øker ytterligere dersom utøvers handlinger skader nettverkets omdømme eller oppleves som svik eller illojalitet.

Et alvorlig tilfelle i Sverige i 2023 viser hvor langt represalier kan gå. To 14-åringer ble bortført, mishandlet og drept etter å ha oppgitt at de skulle utføre oppdrag på vegne av Foxtrot. I saken er 18 personer tiltalt, og kommunikasjon viser at ordren om drapene kom fra personer med ledende roller i nettverket. Motivet bak drapene var at ungdommene hadde bidratt til tap av to våpen tilhørende Foxtrot. Nettverket mistenkte at våpnene var solgt til et rivaliserende nettverk. Opplevd illojalitet ble fremhevet som en av hovedårsakene til represaliene. Svensk politi mener drapene også skulle statuere et eksempel i kriminelle nettverk og ovenfor andre unge utøvere.⁴

Selv om vi hittil ikke har saker av samme alvorlighetsgrad i Norge, finnes det tilfeller med likhetstrekk. En ung utøver mottok drapstrussel etter at vedkommende avstod fra et godtatt voldsoppdrag. Utøveren hadde fått i oppdrag å drepe en person og mottok et skytevåpen før han så trakk seg fra oppdraget. Da våpenet ikke ble levert tilbake, ble både utøver og hans nærstående utsatt for drapstrusler. Det er uklart om truslene var initiert av rekrutterer alene eller med støtte fra nettverket bak voldsoppdraget. Tilfellet illustrerer uansett hvordan opplevd illojalitet og økonomisk tap – i dette tilfellet et våpen – kan være avgjørende faktorer bak trusler og vold.

Risikoen for trusler og represalier øker videre i takt med graden av involvering i et kriminelt nettverk. Langvarig kontakt med rekrutterer og gjentatte oppdrag forsterker ofte nettverkets opplevelse av illojalitet dersom utøveren velger å avstå fra et voldsoppdrag. Tidligere oppdrag og langvarig kontakt skaper bindinger som gir nettverket økt kontroll og gjør det vanskeligere for utøveren å bryte ut.

2.3. Vold og trusler mot familiemedlemmer og nærstående

I Sverige har man erfart at familiemedlemmer til personer med tilknytning til eller roller i kriminelle nettverk kan bli mål for vold og trusler, og i enkelte tilfeller også drap. Også i Norge finnes eksempler på vold og trusler rettet mot familiemedlemmer av personer med tilknytning til kriminelle nettverk, samt saker der voldsbestillinger har hatt som mål å ramme nærstående. Voldsbestillingene har i disse tilfellene vært rettet mot nærstående til personer med en etablert og varig knytning til de kriminelle nettverkene. Dette samsvarer med det som tidligere er beskrevet – risikoen for vold og represalier øker med individets posisjon og grad av involvering, og deltakelse i kriminelle nettverk kan også gjøre familiemedlemmer sårbare for trusler og vold.

For unge utøvere er situasjonen noe annerledes. Politiet har ingen opplysninger som tilsier at familiemedlemmer av ungdom som avstår fra, avbryter eller mislykkes i oppdrag har blitt utsatt for fysisk vold i Norge. Det finnes imidlertid tilfeller der nærstående av ungdom involvert i voldsoppdrag har blitt utsatt for trusler. Truslene har kommet ved fysisk oppmøte, verbalt i talemeldinger eller skriftlig via krypterte meldingsplattformer. Truslene mot nærstående formidles som regel til utøveren, men har i noen tilfeller også blitt rettet direkte mot de nærstående.

⁴ <https://www.nrk.no/nyheter/18-personer-tiltales-for-drap-pa-to-14-aringer-i-sverige> og <https://www.aftenposten.no/tenaaringer-blir-brukt-som-kriminelle-loepegutter-slik-kom-sverige-dit>

2.4. Kriminelle nettverks handlingsrom

De kriminelle nettverkene som står bak flest voldsoppdrag i Norge, har ofte begrenset fysisk tilstedeværelse der handlingene skjer. Bakmennene befinner seg gjerne i utlandet, noe som reduserer deres handlingsrom lokalt. For å kompensere for denne avstanden styrer de oppdragene digitalt og bruker vold som handelsvare for å opprettholde kontroll i nettverket. Fjernstyrte voldsoppdrag gir nettverkene lokal kapasitet til å utøve vold, mens trusler og skremselskapital formidlet gjennom for eksempel voldsvideoer og rykter fungerer som virkemidler for å sikre lojalitet og lydighet på avstand. Ungdom og unge utøvere er viktige for nettverkene nettopp fordi de gir nettverkene et handlingsrom og en rekkevidde for å markere tilstedeværelse og voldskapabilitet over geografiske områder hvor de ikke selv fysisk befinner seg.

Ungdom som har takket nei til oppdrag på digitale plattformer, men ikke opplevd direkte trusler, uttrykker allikevel frykt for represalier og vold. Politiet har i beslag tatt i forbindelse med voldsbestillinger, også funnet videoer som viser grove voldshandlinger. Ett eksempel er en video som viser en mann med synlige skader og blod i ansiktet, sittende på kne mens det helles tennvæske over ham. Det skrives at personen hadde påtatt seg et voldsoppdrag og senere trukket seg, og videoen er tilsynelatende delt for å skremme utøvere fra å trekke seg fra voldsoppdrag. Lignende videoer er også funnet i flere straffesaker som omhandler voldsbestillinger.

3. Vurderinger

Selv om politiet ikke er kjent med mange tilfeller hvor utøvere eller deres familier har blitt utsatt for trusler, er det som nevnt gode grunner til å være bekymret for at vi vil se tilsvarende trender og fenomener i Norge som observert i andre nordiske land. Ungdommene får ikke betalt utover dekning for utgifter knyttet til transport eller nødvendig utstyr for utøvelsen av voldsoppdraget. Løftene om utbetaling og goder som gis i den innledende rekrutteringen følges ikke opp. På bakgrunn av dette vurderer politiet at det er *meget sannsynlig* at ungdom som påtar seg utøverrollen i voldsoppdrag blir og vil bli utsatt for press, tvang og trusler både før, under og etter voldsoppdrag.

At ungdom utsettes for trusler og tvang illustrerer at ungdommene er viktige for de kriminelle nettverkene som bestiller vold. Ungdommene gir nettverkene og bakmenn et handlingsrom og en rekkevidde for å markere tilstedeværelse over geografiske områder hvor de ikke selv befinner seg. Det er derfor *sannsynlig* at kriminelle nettverk vil opprettholde en intensjon om å knytte til seg unge voldsutøvere. Dette vil de blant annet gjøre ved innledningsvis å opparbeide et tillitsforhold og gi små "belønninger" som setter utøverne i gjeld til det kriminelle nettverket, for så å benytte denne gjelden og opplysninger om utøveren som grunnlag for å fremsette trusler og utøve press. Skremselspropaganda benyttes for å skape frykt og framtvinge lojalitet og fungerer som et effektivt alternativ til fysiske represalier.

Det er flere faktorer som har innvirkning på risikoen for utøvere og/eller deres nærstående. Når et kriminelt nettverk mistenker illojalitet eller opplever økonomisk tap eller omdømmetap i forbindelse med voldsoppdrag, er det *sannsynlig* at risikoen mot utøver øker – ikke bare for trusler, men også for å reelt bli utsatt for vold. Dersom et voldsoppdrag har mislyktes eller blitt avbrutt, må det kriminelle nettverket som står bak bestillingen prioritere ressursene sine mellom behovet for å statuere et eksempel mot utøveren, opp mot det vedvarende behovet for å få utført det opprinnelige voldsoppdraget. Det er *mulig* at kriminelle nettverk velger å fokusere på å gjennomføre

det opprinnelige oppdraget fremfor å bruke ressurser på å straffe utøvere som trekker seg fra voldsoppdrag. Hvorvidt det kriminelle nettverkets bakmannsapparat faktisk iverksetter represalier, avhenger av lokal kapasitet og en prioritering, da de unge utøverne ofte blir pågrepet og således anses som engangsressurser som nettverkene må bruke målbevisst.

Enkelte faktorer kan også redusere trusselbildet mot potensielle utøvere av voldsoppdrag. Det er *lite sannsynlig* at ungdom blir utsatt for trusler eller vold dersom rekrutteringsprosessen og kontakten med de kriminelle nettverkene brytes tidlig. Når unge utøvere sender bilde og ID-papirer til kriminelle nettverk i forbindelse med voldsoppdrag blir de enkle å identifisere. Dette gir nettverkene et pressmiddel ovenfor utøver, da disse opplysningene senere kan brukes til å true eller tvinge utøverne til gjentatte voldsoppdrag. Derimot vil et tidlig avslag, før ID-papirer eller personopplysninger er delt, normalt ikke medføre trusler eller fare for fysiske represalier mot ungdommene eller deres nærstående.

4. Vedlegg

Sannsynlighetsord

Vurderinger vil alltid inneholde en grad av usikkerhet. For å håndtere dette på en standardisert og strukturert måte, er det benyttet sannsynlighetsord (se tabell):

Nasjonal standard	Beskrivelse	NATO standard
Meget sannsynlig	Det er meget god grunn til å forvente...	Highly likely (>90%)
Sannsynlig	Det er grunn til å forvente...	Likely (60-90%)
Mulig	Det er like sannsynlig som usannsynlig...	Even chance (40-60%)
Lite sannsynlig	Det er liten grunn til å forvente...	Unlikely (10-40%)
Svært lite sannsynlig	Det er svært liten grunn til å forvente...	Highly unlikely <10%